

ความสอดคล้องของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้
จากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับเด็กกับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา

นางสาวสกลใส ตันติกัลยาภรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-560-937-4

015139

I 17620198

RELEVANCY OF SOCIAL VALUES AS PERCEIVED BY
CHILDREN FROM CHILDREN BOOKS AND SOCIAL VALUES
STIPULATED IN ELEMENTARY CURRICULUM

Miss Sodsai Tantikalyayaporn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสอดคล้องของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้
จากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับ เด็กกับค่านิยมทางสังคมที่
กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษา

โดย

นางสาวศศิโส คันทิกัลยาภรณ์

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สุพรรณิการ์ บุณนาค

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สุมน อมรวิวัฒน์ ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์)

สำลี ทองธิว กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว)

วราภรณ์ ปุณณโชติ กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ปุณณโชติ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสอดคล้องของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้
จากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับเด็กกับค่านิยมทางสังคมที่
กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา

ชื่อนิสิต

นางสาวศศิไส ตันติกัลยาภรณ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองชีว

ภาควิชา

ประถมศึกษา

ปีการศึกษา

2524

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็ก
ได้จากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับเด็ก เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างค่านิยมตามการ
รับรู้ที่เด็กได้ กับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา จากเนื้อหาวิจัยศึกษา
30 ข้อ ของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อายุไม่เกิน 11 ปี
จากโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต จำนวน 180 คน สุ่มโดยวิธี Simple Random
Sampling จากโรงเรียนขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน ขนาดกลาง 3 โรงเรียน และขนาดเล็ก 3
โรงเรียน โรงเรียนละ 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หนังสืออ่านสำหรับเด็ก
(ช่วงอายุ 6 - 11 ปี) ที่พิมพ์ใน พ.ศ. 2521 และ 2522 จำนวน 44 เล่ม และแบบ
สอบถามชนิดปลายเปิด มุ่งให้ตอบคำถามตามการรับรู้ในระดับการบ่งบอกข้อเท็จจริง
หนังสือเล่มหนึ่งมี 3 คำถาม ลักษณะคำถามในข้อที่ 1 ของทุกเรื่องเหมือนกันหมด เป็นการ
ถามข้อคิดทั่วไป ที่เด็กได้จากการอ่าน คำถามข้อที่ 2 และ 3 มุ่งให้ได้คำตอบตาม

การรับรู้จากเนื้อหาแต่ละเล่ม รวบรวมข้อมูลที่ได้จากคำตอบมาวิเคราะห์หาคำนิยามทาง
สังคมตามการรับรู้ของเด็กทีละเล่ม แล้วนำไปวิเคราะห์หาความสอดคล้องกับคำนิยามทาง
สังคมที่กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษา

ผลการวิจัย

คำนิยามทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้จากการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก
มีความสอดคล้องกับคำนิยามทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตร ประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ เป็น
คำนิยามทางสังคมที่ส่งเสริมทางด้านศีลธรรมจรรยา และมุ่งในค่านิยมวิถีปฏิบัติมากกว่า
ค่านิยมจุดหมายปลายทาง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ปรากฏว่าเด็กแต่ละคนรับรู้ค่านิยม
ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กแต่ละเล่มต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภูมิหลัง พื้นฐาน
ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและจารีตประเพณีของเด็กต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Relevancy of Social Values as Perceived by
Children from Children Books and Social Values
Stipulated in Elementary Curriculum

Name Miss Sodsai Tantikalyayaporn

Thesis Advisor Assistant Professor Sumlee Thongthew, Ph.D.

Department Elementary Education

Academic Year 1981

ABSTRACT

Purpose of Study

The purpose of this research was to find the relevancy of the social values in the children bookd published during 1978 - 1979 as perceived by the children and the social values stipulated in the elementary curriculum. These social values consisted of 30 items concerning the moral values in the Character Development cluster in Elementary curriculum.

The simple random sampling technique was used in order to select these subject. They were from nine schools of three sizes - large, average and small. Three schools were selected from each size and 20 students from each school. The instruments used in this research were 44 children books published in 1978 and 1979 (for age group 6-11) and the questionnaires open-end. This was designed to derive ansers at the level of Cognitive Domain. There were three questions for each book the first one illuminated general opinion from

the reading. The second and the third one specified the generalization from the contents of each book. The researcher analyzed data from these answers to find the social values perceived by students from each book, and analyzed the relevancies between the social values perceived by students and the social values stipulated in the elementary curriculum.

Result

The result showed that most of the social values as perceived by the children from the children books were relevant to the social values stipulated in elementary curriculum. They were the social values that promoted morality in the readers. They were the values that emphasized more on behavioral process than on the values emphasized on the end of action.

The analysis of data also pointed that each child perceived the social values from each of the children books differently because of the differences of their background, social economic status, culture and customs.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว เป็นผู้ให้คำปรึกษาและตรวจแก้ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปุณฺณโชติ เป็นผู้ให้คำแนะนำการทำตารางวิจัยและอภิปรายผล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 13 ท่าน ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือ แนะนำการทำแบบสอบถามเป็นอย่างดี และขอขอบคุณคุณครูและนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ตทั้ง 9 โรงเรียน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างมาก

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

และขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัว ผู้บังคับบัญชา คณาจารย์ ผู้ที่มีต่อ ตลอดจนเพื่อนฝูงผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีมติทางจิตต่อผู้วิจัยในครั้งนี้

สดีโส ตันทีกัฒยาภรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอทดลองเบื้องต้น	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยาม	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของคำนิยาม	6
ชนิดของคำนิยาม	8
วิธีปลูกฝังคำนิยาม	11
ธรรมชาติของคำนิยาม	15
คำนิยามที่ควรปลูกฝังแก่เด็กและเยาวชนไทย	17
หนังสือที่ให้ประโยชน์แก่เด็ก	23
ความหมายและชนิดของสื่อความหมายในหนังสือเด็ก	25
เนื้อหาจริยศึกษา 30 ข้อ	26
หลักเกณฑ์การเขียนหนังสือเด็ก	28

	ลักษณะของหนังสือที่ค	36
	อิทธิพลของค่านิยมในหนังสือที่มคอ.เด็ก	38
	ลำดับชั้นความรู้ของเบนจามิน เอส บลูม	40
3	วิธีดำเนินงานวิจัย	45
	วัตถุประสงค์การวิจัย	45
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	45
	วิธีดำเนินการวิจัย	47
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	105
	สรุปผลการวิจัย	106
	อภิปรายผลการวิจัย	107
	ขอเสนอแนะ	107
	บรรณานุกรม	118
	ภาคผนวก	123
	ประวัติผู้วิจัย	173

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตอนที่ 1 ตารางแสดงความถี่และร้อยละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้
ที่เด็กได้จากการอ่านหนังสืออ่านสำหรับเด็ก โดยแยกเล่มและ
โรงเรียน

ตารางที่

1	แสดงความถี่และร้อยละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ไฟฟ้า	52
2	แสดงความถี่และร้อยละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง เครื่องบิน	53
3	แสดงความถี่และร้อยละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ฟันหลวง	54
4	แสดงความถี่และร้อยละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง จารุพบยักษ์วัดแจ้ง	55
5	แสดงความถี่และร้อยละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ฝั่เสื้อของกาน	56
6	แสดงความถี่และร้อยละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง จระเข้แสนกล	57
7	แสดงความถี่และร้อยละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง หมู หมา แมว	58
8	แสดงความถี่และร้อยละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ตะเพียนดำ	59
9	แสดงความถี่และร้อยละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ถู่น้อยครองโลก	60

10	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ฉันทน์เป็นต้นไม้ใหญ่	61
11	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง สี่คอคิดถึงบ้าน	62
12	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง พระจันทร์ตกน้ำ	63
13	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ไชยขอชา	64
14	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ช่างเผือก	65
15	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง กติวย	66
16	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง	67
17	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง มะม่วงวิเศษ	68
18	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง กระต่ายน้อยกับหินวิเศษ	69
19	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง เขี้ยวสิงโต	70
20	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ลูกไก่คนตุม	71
21	แสดงความดีและการอวยละของคานิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ลอมเดี่ยวชาย	72

22	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง เพื่อนเจ้าเล่ห์	73
23	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง แกะน้อยหาเพื่อน	74
24	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง อูฐน้อย	75
25	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ฉันคือต้นไม้	76
26	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง โท้งหาเพื่อน	77
27	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง เด็กดี	78
28	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง หนูน้อยผู้อารี	79
29	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ปุยเมฆตกใจ	80
30	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง นายปาปะคนบาป	81
31	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ดิงเจ้าเล่ห์	82
32	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ประเพณีไทย	83
33	แสดงความดีและการอดละของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ผู้เสียสละ	84

34	แสดงความดีและคารวะของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ผู้ตัดสินคนใหม่	85
35	แสดงความดีและคารวะของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ลูกเสือลูกวัว	86
36	แสดงความดีและคารวะของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง พลายทองหล่อ	87
37	แสดงความดีและคารวะของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง จิว	88
38	แสดงความดีและคารวะของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง หิ่งห้อยน้อยประหยัดไฟ	89
39	แสดงความดีและคารวะของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง แม่หมานารัก	90
40	แสดงความดีและคารวะของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง หนอนเจ้าปัญญา	91
41	แสดงความดีและคารวะของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ลุงใจคนซื่อ	92
42	แสดงความดีและคารวะของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง ไปรษณีย์จ่า	93
43	แสดงความดีและคารวะของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง กระทั่งน้อย	94
44	แสดงความดีและคารวะของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ จากการอ่านเรื่อง บทเรียนของฝ่าย	95

ตอนที่ 2	ตารางแสดงความสอดคล้องของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้ กับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษาจากเนื้อหาจริยศึกษา 30 ข้อ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	96
----------	---	----